

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

WERKAANTEKENINGEN

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl
KvK Utrecht 30276683

T 5.1.2e
F 5.1.2e
5.1.2e@rivm.nl

Datum
5 november 2018

Bespreking	Klankbordgroep "Chroom-6 en CARC" en "Gezondheidsonderzoek tROM Tilburg"
Vergaderdatum en -tijd	5 november 2018, 13.00-15.15 uur
Vergaderplaats	Meeting Plaza, Utrecht
Deelnemers:	Namens de klankbordgroep: 5.1.2e (voorzitter), 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e Namens RIVM: 5.1.2e en 5.1.2e Bij agendapunt 3: 5.1.2e
Afwezig m.k.	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e
Verslag	5.1.2e (Het Notuleercentrum)

1. Opening, mededelingen en bespreking gewijzigde verklaringen van belangen

De voorzitter opent de vergadering om 13.00 uur en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen

- De uitnodigingen voor het afscheidssymposium van de heer 5.1.2e op 12 november a.s. bij het RIVM zijn verzonden. Bij deelname is aanmelding noodzakelijk.
- Aan de werving van nieuwe leden van de klankbordgroep wordt gewerkt; daarbij gaat het met name om deskundigen op het gebied van arbeidsgeneeskunde en fysieke gezondheid.
- De voorbereiding van onderzoeken bij andere Defensielocaties, zoals gevraagd door de paritaire commissie, loopt. Het gaat daarbij om een mogelijk onderzoek naar normen en zorgplicht en om het verkennen van epidemiologisch onderzoek. Meer uitgewerkte plannen voor deze onderzoeken worden voorgelegd aan de klankbordgroep.

2. Concept verslag bijeenkomst 10 oktober en actiepunten

Tekstueel:

Blad 2, punt 2: het lijkt er nu op dat de klankbordgroep unaniem van mening was dat de gebruikte terminologie niet wenselijk was. Dit was echter niet voor alle deelnemers het geval, mede omdat alternatieve termen niet altijd beter zijn.

Naar aanleiding van

- Blad 1, punt 1: gevraagd wordt waarom het nageleverde rapport van NedTrain pas recent is 'opgedoken'. De oorzaak hiervan ligt bij NS; men wist niet dat dit rapport er nog was. Het rapport bevat zeer relevante meetresultaten en is door de Stichting Arbeid Spoor inmiddels ook op een website geplaatst. Naar aanleiding van de vermelde meetresultaten is het rapport van WP4 iets aangepast en zijn eerdere, minder geschikte metingen, hieruit verwijderd. De al getrokken conclusie is door deze meetresultaten versterkt. De nieuwe

Datum
5 november 2018

informatie heeft geen gevolgen voor de informatie over kwantitatieve blootstelling in de tROM-situatie. De vraag is hoe volledig de NS is met het verstrekken van documenten voor onderzoek, omdat de NS al heeft aangegeven dat er waarschijnlijk nog meer meetresultaten zijn. Het aanleveren van informatie door de NS is ook een punt van aandacht voor het NS-onderzoek. Hiervoor zijn inmiddels 1.300 documenten ter beschikking gesteld, maar de NS heeft aangegeven dat, als de onderzoekers nog informatie missen, zij dit kunnen aangeven. Opgemerkt wordt dat dit niet overeenkomt met systematische analyse van beschikbare informatie.

- Blad 4, punt 2: de brief van de klankbordgroep over de gebruikte terminologie in WP6 van tROM aan de projectleiding en parlementaire commissie is verzonden, intern besproken bij het RIVM en inmiddels ook beantwoord. Besloten is om de terminologie in dit WP te houden zoals deze is, omdat dit wetenschappelijk gezien het meest logisch is. Voor het synthesesdocument zal gekeken worden naar alternatieven. Voorgesteld is om de begrippen in de synthese niet in de samenvatting en de conclusies op te nemen, maar alleen in de legenda bij de tabel, met een duidelijke uitleg. De projectleiding staat open voor andere suggesties; hierover wordt na deze vergadering en petit comité over van gedachten gewisseld. Daarbij worden ook eerdere opmerkingen meegenomen die hierover gemaakt zijn door de onafhankelijke onderzoekscommissie van tROM. Als inderdaad wordt gekozen voor andere terminologie in WP6 en de synthese, moet de vertaalslag van de in WP6 gebruikte terminologie naar de synthese duidelijk gemaakt worden. **[actie]**

3. Concept eindrapport WP8.2 tROM

Toelichting

Het nu voorliggende rapport is inhoudelijk bijna afgerond; er zal nog een redactionele slag plaatsvinden, met name waar het de anonimisering van personen en de uniformiteit van begrippen betreft. Bij de uitvoering van het onderzoek en de totstandkoming van deze rapportage is een aantal keren contact geweest met de secretaris van de onafhankelijke onderzoekscommissie, wat door de onderzoekers soms als storend en zelfs als sturend is ervaren. Dit is gemeld bij de projectleiding. Zo is er een mail ontvangen met suggesties voor de samenstelling van gespreksgroepen wat betreft de trajectbegeleiders. Daarnaast heeft de onafhankelijke onderzoekscommissie ervoor gekozen om zélf ook gesprekken met een aantal medewerkers te houden, wat in een aantal gevallen interfereerde met uitnodigingen die de onderzoekers van het RIVM al aan medewerkers hadden gestuurd. Hierdoor konden gesprekken door het RIVM niet altijd op de gewenste datum plaatsvinden. Ook was het verwarrend dat de gesprekken die de onderzoekscommissie hield op dezelfde locatie plaatsvonden als de gesprekken van het RIVM. De heer **5.1.2e** die ook deelneemt aan de onderzoekscommissie, betreurt het dat dit niet in deze commissie aan de orde is gekomen, zeker als dit impact zou kunnen hebben op de kwaliteit van het RIVM-onderzoek. Volgens de onderzoeker is van het laatste geen sprake. Wel waren respondenten soms wat geërgerd dat ze meerdere gesprekken moesten voeren. Aangegeven wordt dat de onafhankelijke onderzoekscommissie voor het zélf houden van gesprekken heeft gekozen om meer gevoel te krijgen van wat er bij de ex-medewerkers leeft, los van het onderzoek van het RIVM. Een andere reden was dat, gezien de populatie, een andere betrokkenheid van de commissie was gewenst dan bij het POMS-onderzoek. De verwachting is dat er geen apart rapport van de onafhankelijke commissie verschijnt. Wél is het mogelijk dat de commissie op basis van de door haar gehouden gesprekken nog wat aanvullingen heeft op de werkpakketten of het

synthesedocument, of juist zaken bevestigt. Het is echter niet de bedoeling dat deze commissie een resultaat of conclusies gaat verbinden aan de door haar gehouden gesprekken, omdat deze gesprekken niet wetenschappelijk zijn getoetst.

Datum
5 november 2018

Reactie klankbordgroep leden

Algemeen

- Het rapport is goed geschreven en goed opgebouwd, zowel op meta- als op detailniveau.
- De uitkomsten wekken verbazing en zijn schokkend: de betrokken medewerkers hebben op geen enkele manier begeleiding gekregen op arbeidshygiënisch of gezondheidskundig gebied. Vanuit de gemeente en andere partijen is hier totaal geen zorg aan besteed. Men heeft dit misschien wel overwogen, maar heeft hier geen invulling aan gegeven.
- In dit kader wordt ook verwezen naar een recente brief van de staatssecretaris, waarin staat dat maar 17% van de bedrijven van meer dan 100 werknemers een RI&E heeft uitgevoerd. De situatie bij tROM is dus niet uniek, maar wel zeer schrijnend, zeker gezien de kwetsbare en heterogene groep medewerkers.
- In eerste instantie heeft vóór de start van werkzaamheden geen matching plaatsgevonden tussen de mentale en fysieke constitutie van de medewerkers en de door hen uit te voeren werkzaamheden. Dit gebeurde pas vanaf 2007.
- Niet duidelijk is hoeveel mensen zijn blootgesteld, om wie het gaat (zowel bij de uitkeringsgerechtigden als bij de trajectbegeleiders) en hoe lang de blootstellingsperiode was. Dit zou moeten terugkomen in het begin van de samenvatting.
- Niet duidelijk is of het om loodchromaat- en zinkchromaatblootstelling gaat. Als sprake is van loodchromaat, vereist het Loodbesluit dat werknemers, vóórdat zij met de werkzaamheden starten, een medisch onderzoek ondergaan waarbij de bloed- en loodwaarden worden bepaald. Daarnaast is de werkgever verplicht om dit onderzoek regelmatig te herhalen. Over loodbiomonitoring is veel informatie beschikbaar; hierbij kan via röntgentechniek ook achteraf de blootstelling maal tijd worden gemeten. Tevens zijn wetenschappelijke grenswaarden voor loodgehaltes vastgesteld. Desgevraagd wordt aangegeven dat de onderzoekers van WP4 hebben onderzocht welke materialen op de treinen zijn gebruikt, maar dat hier geen conclusies uitgetrokken konden worden omdat sprake was van verschillende lagen. Wel is een overzicht opgesteld van mogelijk gevaarlijke chemische stoffen, waarvan lood er één kan zijn. De klankbordgroep raadt aan om de destijds afgenomen monsters nog te analyseren op loodchromaat of zinkchromaat. Hoewel dit punt wat laat naar voren komt, lijkt het de klankbordgroep toch van belang dat dit besproken wordt tussen de heer 5.1.2e en de onderzoekers van WP4. **[actie]** Wellicht moet ook nog een onderzoek bij een aantal ex-medewerkers naar loodblootstelling plaatsvinden. Dit zou onderdeel kunnen zijn van een vervolgonderzoek, mits deze blootstelling relevant is.
- Bij sommige partijen staat geen naam, maar alleen een streepje. Het gaat daarbij om partijen die geen informatie aan de onderzoekers wilden verstrekken, zoals de gecertificeerde bureaus die verantwoordelijk waren voor het opstellen van de RI&E's. De klankbordgroep is er verbaasd over dat deze bureaus kennelijk bij de uitvoering van deze RI&E's niet hebben kunnen vaststellen dat bij het uitvoeren van de werkzaamheden bij de medewerkers blootstelling kon optreden aan Chroom 6 door het stof dat bij schuren

Datum
5 november 2018

ontstaat. Bij een RI&E zou ter toetsing ook een arbeidshygiënisch deskundige betrokken moeten zijn. Gemeld wordt dat dit bij de RI&E van 2011 misschien het geval is geweest, maar bij de RI&E in 2005 niet. De regelgeving bevat op dit gebied wat manco's. Aanvullend hierop wordt aangegeven dat de onderzoekers nog niet hebben gesproken met verantwoordelijken op het gebied van arbeidsinspectie.

- De begrippen 'de stof' en 'het stof' worden niet altijd consequent toegepast. Hetzelfde geldt voor de begrippen 'begeleiders' en 'trajectbegeleiders'.
- De respons is uiteindelijk vrij laag. De vraag is waarom zoveel mensen niet wilden meedoen aan het onderzoek en of de mensen die wél hieraan hebben deelgenomen veel verschillen van niet-deelnemers. De klankbordgroep kan zich voorstellen dat medewerkers die langer op de locatie hebben gewerkt eerder tot deelname bereid waren. Aangegeven wordt dat de gespreksgegevens niet terug te koppelen zijn naar COAP-nummers en de tijd die werknemers op de locatie hebben gewerkt. Als het toch mogelijk is hierover iets te vermelden, zal dit alsnog gebeuren. **[actie]**

Opmerkingen bij de samenvatting

- De samenvatting is duidelijk, maar kan compacter.
- Hieruit moet duidelijker blijken wie als werkgever optrad. Informatie hierover komt pas in WP9 terug. Hiernaar zal worden verwezen.
- Ook kan duidelijker naar voren komen dat het om een kwetsbare groep gaat en met welke personen is gesproken en in welke functies deze personen werkzaam waren. Aan deze informatie zal de tekst die nu op blad 15 (bij 'Tot slot') staat, worden toegevoegd.
- De samenvatting hoeft niet dezelfde volgorde te hebben als de hoofdttekst: het gaat om de algemene context.
- Bij blad 7 staat dat er een algemene onbekendheid was met Chroom 6. Later op deze pagina staat echter dat er wel enige voorlichting en onderricht is geweest over het gebruik van gevaarlijke stoffen en voor handhaving. Dit lijkt in tegenstelling met elkaar. Aangegeven dat hierbij niet aan de orde is geweest om welke specifieke gevaarlijke stoffen, zoals Chroom 6, het ging. Anderstalige voorlichting en onderricht hebben niet plaatsgevonden. In de tekst zal worden aangegeven dat hier blijkbaar een verschil bestaat tussen de papieren werkelijkheid en de praktische werkelijkheid.
- De uitspraak aan het eind van blad 7 en het begin van blad 8 dat 'er veel aandacht is besteed aan toezicht en handhaving van de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften binnen tROM door het management' is niet in lijn met de uitkomsten van het onderzoek. Hierbij moet duidelijker worden vermeld dat dit een uitspraak is geweest van het management.
- Blad 9: de zin in regel 50 tot en met 52 loopt niet goed. Deze wordt anders geformuleerd.
- Blad 10: in regel 43 wordt gesproken over de arbeidshygiënische strategie, maar ontbreekt een toelichting hiervan. Deze strategie bestaat uit vier stappen en zal in de voetnoot worden toegelicht.
- Blad 11: bij de tekst onder de kop 'wettelijke zorgplicht gemeente' ontbreekt informatie over de werkgever. Dit is de gemeente Tilburg. Ook is niet duidelijk wie aansprakelijk is. Dit komt terug in WP9; hiernaar zal worden verwezen. In regel 11 klopt het niet dat de Arbowetgeving consequenties verbond; dit is geen persoon of organisatie. In regel 21 is het de vraag of de vermelding 'zo goed als uitgesloten' kan worden gestaafd. Er komt meer bij het voldoen aan de las-/rooknorm kijken dan hygiënisch, zorgvuldig of veilig werken. Hiervoor

Datum
5 november 2018

zijn, bijvoorbeeld, ook persoonlijke beschermingsmiddelen noodzakelijk. De formulering wordt aangepast.

- Blad 12: aan de tekst onder de kop 'rol/verantwoordelijkheid van betrokkenen' moet worden toegevoegd dat de MR/OR volgens de wet verantwoordelijk is voor toezicht op de arbeidsomstandigheden. Voorgesteld wordt de kop 'voorwaarden en verplichting' te veranderen. Hierin moeten in ieder geval de NS en NedTrain terugkomen.
- Blad 13: de zin in regel 27 en 28 (over de toon van de communicatie) kan geen algemeen statement zijn; deze heeft nuancering. Nu wordt geen 'link' gelegd met informatie die is voortgekomen uit de gehouden interviews. De vermelding 'belangrijkste conclusies' is wat ongelukkig; het lijkt net of er ook minder belangrijke conclusies zijn.
- Blad 15: de tekst bij 'Tot slot' komt, zoals eerder besproken, terug op een andere plek in de samenvatting. Hieruit komt onder meer naar voren hoe de deelnemers de gesprekken hebben ervaren.

Opmerkingen bij de andere onderdelen van het rapport

- Blad 5: de inhoudsopgave is moeilijk leesbaar. Hier staan nog regelnummers bij vermeld, die zullen vervallen. De inhoudsopgave van hoofdstuk 2 is erg gedetailleerd.
- Blad 25, 4e regel: de definitie van gezondheid komt niet overeen met de definitie die de WHO hanteert. Nu mist het sociale en mentale aspect, wat in de WHO-definitie wél terugkomt. De vraag is of er überhaupt een definitie van dit begrip nodig is. Aangegeven wordt dat voor een wat modernere definitie is gekozen, die beter past bij het beoordelingskader van de onderzoekers. Als de definitie wordt gehandhaafd, is het verzoek hier een referentie aan toe te voegen.
- Blad 27, 3^e alinea: hier staat vrijwel dezelfde tekst als op pagina 28.
- Blad 34: hier mist achtergrondinformatie over de genoemde Diamantgroep.
- Blad 49, bij de laatste zin boven de kop 'Antwoord' is het laatste deel van de zin weggefallen. Deze zin vervalt.
- Blad 77, regel 48: de vraag is of het relevant is om in te gaan op de opvoeding van de groep medewerkers. Gecheckt wordt of dit een eigen conclusie van de onderzoekers is of dat deze informatie voortkomt uit de documenten.
- Blad 78, regel 48: 'Beëindiging van het traject' is een nieuwe tekstkop.
- Blad 102, regel 26: waar 'omvang' staat, moet het 'omgang' zijn. Het is niet 'hebben', maar 'heeft'. In regel 40 moet 'heeft' vervallen.

De voorzitter geeft haar overige opmerkingen bij het concepteindrapport mee aan de heer 5.1.2e. Het projectteam bespreekt volgende week alle opmerkingen en de opmerkingen van andere WP-leiders op de nu voorliggende versie. Het eindrapport verschijnt na 16 november. Deze versie komt niet meer aan de orde in de klankbordgroep.

4. Afronding onderzoek tROM

- De definitieve versies van het rapport van WP4, WP6 en WP8.1 volgen binnenkort, ter informatie. Hierin zijn de eerdere adviezen van de klankbordgroep meegenomen.
- De commentaren van de klankbordgroepleden op WP9 en de annex hierbij zijn ontvangen. Gezien haar expertise op dit gebied, zal ook mevrouw 5.1.2e gevraagd worden haar commentaar door te geven. **[actie]**
- WP5.1 is geen inhoudelijk nieuw stuk, maar een vertaalde versie van de

Datum
5 november 2018

Engelstalige bijlage bij het POMS-rapport. Dit wordt ter informatie aangeboden. Het gaat hierbij om informatie over de hersenbeoordeling die ten grondslag heeft gelegen van de analyse bij het onderzoek bij POMS en Tilburg. Als hier nog een update op komt, wordt deze aangeboden aan een tijdschrift.

- De gegeven suggesties van de klankbordgroep en anderen voor het synthesesedocument worden verwerkt. Op korte termijn volgt een puntsgewijze reactie op de punten van de klankbordgroep. Daarnaast wordt het aangepaste synthesesedocument schriftelijk aan de klankbordgroep voorgelegd voor commentaar. De klankbordgroepleden willen dit document liever ter bespreking agenderen in de vergadering van 19 november a.s.
- De klankbordgroep krijgt graag ook nog inzage in het rapport van IKA Ned, zoals in de vorige vergadering toegezegd. Dit moet inderdaad nog door de klankbordgroep worden beoordeeld, omdat het onderdeel is van het totale onderzoek. Toegelicht wordt dat het hierbij gaat om onderzoek bij ongeveer 150 medewerkers, bestaande uit medische gesprekken en (bij een aantal van deze medewerkers) nader medisch onderzoek. Het onderzoek loopt nog, maar de gegevens over de gerapporteerde aandoeningen tot en met 1 september 2018 zijn al in het synthesesedocument verwerkt. Deze gegevens zijn geaggregeerd en niet herleidbaar tot personen.
- Daarnaast is er nog een aantal algemene rapporten, maar deze zijn identiek aan de algemene rapporten bij het POMS-onderzoek. Hierbij gaat het onder meer om de eigenschappen van Chroom 6.

Op 31 januari 2019 worden de rapporten, het synthesesedocument en het advies en de aanbevelingen van de onafhankelijke onderzoekscommissie openbaar gemaakt en overhandigd aan de opdrachtgever (de gemeente Tilburg). Andere betrokkenen worden waarschijnlijk ook die dag geïnformeerd. De gemeente heeft besloten de stukken niet eerder te willen ontvangen omdat anders de suggestie zou kunnen ontstaan dat de gemeente al eerder van de uitkomsten op de hoogte was. Een paar dagen vóór 31 januari 2019 zal wél een briefing plaatsvinden waarin de onafhankelijke commissie de gemeente inlicht over de belangrijkste punten. Ook zal afstemming plaatsvinden met de NS en NedTrain. Zo snel mogelijk na 31 januari zal de gemeente komen met een reactie.

Bij het synthesesedocument komt een uitgebreid overzicht van Q en A's, dat ook op de RIVM-website wordt gepubliceerd. Daarnaast maakt het RIVM twee korte video's voor de doelgroep. Er komen geen aparte brochures.

De klankbordgroep neemt hier kennis van en verzoekt de communicatie goed te coördineren. In dit kader wordt melding gemaakt van recente interviews/publicaties over Chroom 6, die minder genuanceerd zijn dan de resultaten die uit wetenschappelijk onderzoek blijken. Specifiek worden interviews met de heer 5.1.2e en met slachtoffers van Chroom 6 genoemd. Ook komen hier zaken uit naar voren waaraan de onderzoekers onvoldoende aandacht zouden hebben, zoals immunologische en gebitsproblemen. Het lijkt hierdoor dat informatie is achtergehouden, wat niet gewenst is. De heer 5.1.2e merkt met betrekking tot immunologie op dat de heer 5.1.2e dit heeft genoemd tijdens het rondetafelgesprek vorige week met de Tweede Kamer over Chroom 6 en pas daarna in de media. Aangegeven wordt dat bij het POMS-onderzoek wél goed naar immunologische literatuur is gekeken. De klachten rondom gebitskwaliteit zijn uitgezocht door het NRC. Ook in dit artikel komt de heer 5.1.2e aan het

Datum
5 november 2018

woord, waarbij hij verwijst naar ervaringen met zijn eigen patiënten. Dit is echter geen wetenschappelijk bewijs. Ook de heer 5.1.2e is door deze krant benaderd om een reactie te geven, maar hij heeft dit bewust niet heeft gedaan. De klankbordgroep is van mening dat het RIVM, gezien de restricties en beperkte hoeveelheid van data, goed heeft gecommuniceerd bij het POMS-traject. Er is echter altijd wat te vinden dat niet 'gedekt' is. In dit kader wordt opgemerkt dat binnenkort weer een update van het onderzoek bij POMS plaatsvindt op basis van een systematische beoordeling van de literatuur, waarbij naar alle aspecten wordt gekeken.

5. Voortgang onderzoek HDI

Verwezen wordt naar de notitie, met de voortgang per werkpakket. Ook komen de onderzoeksvragen hierin terug. Verwacht wordt dat het gehele traject rond eind juni 2019 is afgerond. De aanwezigen hebben geen opmerkingen over deze notitie, met uitzondering van het vermelde bij WP5.1. De klankbordgroep wil het rapport van dit WP graag eerder bespreken dan februari/maart 2019. Dit verzoek wordt voorgelegd aan de projectleider. **[actie]** De klankbordgroep betreurt het dat bij de expert workshop van dit WP geen leden van de klankbordgroep zijn uitgenodigd (als expert of toehoorder). Dit was eerder wél toegezegd en is ook efficiënter. Aangegeven wordt dat deze wens wel is doorgegeven, maar dat de onderzoekers zelf hebben gekozen voor een aantal interne en externe experts. Toegezegd wordt dat de klankbordgroep een overzicht ontvangt van de aanwezigen op deze expertmeeting. **[actie]**

6. WVTTK, volgende vergadering en rondvraag

Het Kamerdebat over Chroom 6 is op 7 november a.s. De heer 5.1.2e is hierbij aanwezig om de staatssecretaris te ondersteunen. Hij zorgt ervoor dat alle klankbordleden per mail een aankondiging van dit debat ontvangen, inclusief een verwijzing naar de 'livestream' van NPO Politiek. **[actie]**

De volgende vergaderingen zijn gepland op 19 november, 10 en 17 december. Het kan zijn dat de vergadering van 19 november vervalt omdat er dan maar twee stukken ter bespreking zijn. Dit wordt eind deze week doorgegeven. **[actie]** In december is er waarschijnlijk één vergaderdatum. Nog niet bekend is welke dit wordt. Dit hangt mede samen met een te plannen vergadering van de NS-commissie.

De heer 5.1.2e deelt mee dat hij wil stoppen met de klankbordgroep en geeft als reden hiervoor aan dat geen inbreng van een hoogleraar toxicologie meer nodig is omdat er geen toxicologische problemen meer te bespreken zijn. De voorzitter verzoekt hem toch nog even aan te blijven, gezien zijn visie en expertise en het feit dat de klankbordgroep nog moet worden aangevuld. De heer 5.1.2e 5.1.2e zegt toe dat hij nog betrokken blijft bij de toxicologische aspecten rond HDI en daarna stopt. De klankbordgroep stelt dit op prijs.

De heer 5.1.2e komt terug op wat eerder aan de orde is gesteld over de publicaties van de heer 5.1.2e. Hij constateert hierbij een grote discrepantie tussen bètawetenschappers en andere deskundigen, zoals artsen. Naar zijn mening zijn uitspraken op basis van praktijkervaringen minstens zo relevant als of iets al dan niet wetenschappelijk bewezen is. Hij verwijst hierbij naar eerdere zaken rond entodioxine en mesatolium. Erkend wordt dat artsen een belangrijke signaalfunctie hebben en dat deze signalen tot wetenschappelijk

Datum
5 november 2018

344 onderzoek kunnen leiden. Wél is de klankbordgroep van mening dat niet alle
345 gesignaleerde gezondheidsklachten hoeven te zijn ontstaan door blootstelling en
346 dat alleen aan mensen waarbij is vastgesteld dat zij ziek zijn geworden door
347 blootstelling een schadevergoeding moet worden toegekend. De heer 5.1.2e
348 bevestigt dit, maar is van mening dat bij een situatie waarbij de werkgever zo
349 duidelijk gefaald heeft in de bescherming van werknemers, ook alle 'grijze gevallen'
350 moeten worden meegenomen bij toekenning van een schadevergoeding. De
351 andere klankbordgroepleden sluiten zich hierbij aan.

352 7. Sluiting

353 De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om
354 15.25 uur.
355

WERKAANTEKENINGEN